

ЎЗБЕКСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЭЛГЕ БИЛИМ БЕРҮҮ

МИНИСТРЛИГИ

РЕСПУБЛИКАЛЫК БИЛИМ БЕРҮҮ БОРБОРУ

ФИЛОЛОГИЯ ПРЕДМЕТИНИН БЛОК МОДУЛУ

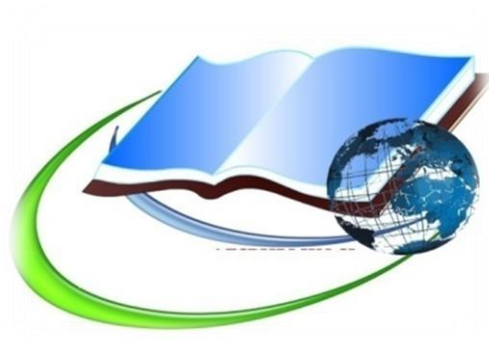
БОЮНЧА

ЖАЛПЫ ОРТО БИЛИМ БЕРҮҮЧҮ МЕКЕМЕЛЕРИ ҮЧҮН

ОКУУ ПРОГРАММАСЫ

VII КЛАСС

КЫРГЫЗ ТИЛИ

ТАШКЕНТ

ТҮШҮНҮК КАТ

Кыргыз тилин окутуунун максаттары жана милдеттери

Кыргыз тили кыргыз элинин улуттук тили, улуттук маданиятынын эң жогорку формасы катары мектептерде окутуунун төмөнкүдөй максаттары болууга тийиш:

окуучуларга кыргыз тилинин фонетикалык системасын, анын сөздүктөрү менен байлыгын, грамматикалык түзүлүшүн, орфографиялык жана орфоэпиялык нормалары менен эрежелерин теориялык негизде үйрөтүү;

кыргыз тилинин фонетика, лексика, морфология, синтаксис бөлүмдөрү тыгыз байланыштуу өтүлөт. Мында сөздөрдөн сүйлөм түзө билүү, сөздөрдүн жана сүйлөмдөрдүн өз ара байланышуу жолдорун өркүндөтүү, сөздөрдүн, сөз айкаштарынын, фразеологиялык айкаштардын сүйлөм ичинде ордун, аткарган синтаксистик кызматын билүү жана алар боюнча жүргүзүлгөн машыгуу иштери аркылуу окуучуларды текст түзүүгө алдын ала даярдоо;

байланыштуу кеп боюнча сабактарда окуучуларды ойду оозеки жана жазуу жүзүндө эркин, логикалык ырааттуулукта байланыштуу, сабаттуу туюнта билүүгө үйрөтүү; аларды кеп түшүнүктөрүн өздөштүрүүгө, текст түзүүгө жана өркүндөтө билүүгө машыктыруу;

өз ойлорун орфоэпиялык нормалардын негизинде туура, так айтууга, ар түрдүү стилдеги тексттерди көркөм окуй алууга үйрөтүү;

кептин, стилдин ар кандай түрлөрүнө мүнөздүү болгон тил каражаттарын бири-бирине айырмалай алууга, текст түзүүдө кетирилген кемчиликтерди таба билүүгө жана аларды түзөтүүнүн жолдору, ыкмаларын колдоно алууга машыктыруу жана аны калыптандыруу.

Кыргыз тили предмети негизинен өз ичине география, тарых, адабият, педагогика-психология, логика, этика, тил маданияты жана стилистика предметтерин өз ичине камтыйт.

Республикабызда окумуштуу Б. Блумдун таксаномиясы, “Кейс-стади”ге негизделген окутуу технологиясы, тест технологиясы, “Бумеранг”, “3x4”, “БББ”, квест-сабактар, электрондук-виртуалдык сабактар, аралыктан окутуу ж.б сыяктуу заман талабына ылайык системаларды колдонуу усулдары аркылуу окуучуларга жогорку деңгээлде билим берүү бүгүнкү күндүн талабы болуп саналат. Окутуу технологиялары көптөгөн педагогикалык инновациялык иш тажрибалар, автордук мектептер менен биргеликте мугалимдердин көйгөйлөрүн талдоону жана системалаштырууну талап кылат.

Жалпы орто билим берүүнүн МБСнын таяныч окуу планында кыргыз тили окуу предметинен класстар боюнча окуу сааттары төмөндөгүдөй белгиленген:

Класстар	5	6	7	8	9	10	11
Жумасына	5	4	3	3	3	1	1
Жыл боюнча	170	136	102	102	102	34	34

Аталган окуу программасы 2018–2019-окуу жылында 11-класс, 2019–2020-окуу жылында 6,7,10-класстарда баскычма-баскыч иш жүзүнө ашырылат.

VII класс Кыргыз тили

(102 саат)

Киришүү

(1 саат)

6-класста өтүлгөндөрдү кайталоо

(3 саат)

Байланыштуу кеп

(15 саат)

Тексттин маанилак бүтүндүгү.Тексттеги абзац менен кичине темалардын байланышы.Орундуу кайталоо, анын зарылдыгы.Орунсуз кайталоо.Официалдуу эмес иш кагаздары тураалуу түшүнүк.Кептин түрлөрү.Баяндоо,Сүрөттөө (Айлана-чөйрөнү) боюнча кайталоо.Ал-абалды (адамдарды, айлананы ж.б.) сүрөттөө. Ой жүгүртүүнүн мүнөздүү белгилери.

Морфология жана орфография

(16 саат)

Тактооч.Жөнөкөй тактоочтун жасалышына карай бөлүнүшү.Туунду тактоочтордун морфологиялык жол менен жасалышы.Татаал тактоочтордун синтаксистик жол менен жасалышы.Тактоочтун маанисине карай бөлүнүшү.Мезгил тактооч.Орун тактооч.Сын-сыпат тактооч.Сан-өлчөм тактооч.Тактоочтордун жазылышы.Өтүлгөн материалдарды жыйынтыктоо (Кайталоо) сабагы

Өзгөчө сөз түркүмдөрү

(10 саат)

Тууранды сөздөрдүн маанисине карай бөлүнүшү. Табыш тууранды сөздөр.Элес тууранды сөздөр.Тууранды сөздүн жазылышы.Сырдык сөздөр.Сырдык сөздөрдүн маанисине карай бөлүнүшү.Сырдык сөздөргө коюлуучу тыныш белгилер,Сырдык сөздөрдүн жазылышы.

Сырдык сөздөр

(8 саат)

Сырдык сөздөр.Сырдык сөздөрдүн маанисине карай бөлүнүшү.Сырдык сөздөргө коюлуучу тыныш белгилер,Сырдык сөздөрдүн жазылышы.

Жандоочтор

(5 саат)

Кызматчы сөздөр. Жандоочтор. Жандоочтун түрлөрү.

Байламталар

(14 саат)

Байламталар. Байламталардын маанисине карай бөлүнүшү. Байланыштыргыч байламта. Божомолдогуч байламта.Каршылагыч байламта. Себеп-натыйжалагыч байламта. Салыштырма байламта. Шарттуу байламта. Байламталардын тыныш белгилери.

Бөлүкчөлөр

(5 саат)

Бөлүкчөлөр. Бөлүкчөлөрдүн маанисине карай бөлүнүшү.

Модалдык сөздөр

(5 саат)

Модалдык сөздөрдүн маанисине карай бөлүнүшү.Модалдык сөздөрдүн синтаксистик кызматы жана тыныш белгилери.

Жыйынтыктоо сабагы

(7 саат)

Өтүлгөн материалдарды жыйынтыктоо (кайталоо) сабагы.Кызматчы сөздөргө морфологиялык талдоо жүргүзүүнүн тартиби.

Текшерүү иши – 12 саат

Кыргыз тили курсун тематикалык пландаштыруу

№	Бөлүмдөр аты	Сааттар саны		
		жалпы	Теориялык	Практикалык
1	Киришүү	1		
2	6-класста өтүлгөндөрдү кайталоо	4		
3	Байланыштуу кеп	15	2	
4	Морфология жана орфография	16		
4	Өзгөчө сөз түркүмдөрү	10	4	
5	Сырдык сөздөр	8		
	Жандоочтор	5		
	Байламталар	14		
5	Бөлүкчөлөр	5	2	
6	Модалдык сөздөр	5	4	
7	Жыйынтыктоо сабагы	7		
8	Текшерүү иши	12		
	Жалпы	102	12	

Пайдаланылган жана пайдаланууга сунушталып жаткан адабияттар:

1. O‘zbekiston Respublikasining 1997 yil 29 avgustdagi “Ta’lim to‘g‘risida”gi qonuni.
2. O‘zbekiston Respublikasining 1997 yil 29 avgustdagi “Kadrlar tayyorlash milliy dasturi”.

3. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2017 yil 15 martdagi “Umumiy o‘rta ta’lim to‘g‘risidagi Nizomni tasdiqlash haqida”gi 140-sonli qarori.

4. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2017 yil 6 apreldagi “Umumiy o‘rta ta’lim va o‘rta maxsus, kasb-hunar ta’limining davlat ta’lim standartlarini tasdiqlash to‘g‘risida” gi 187-son qarori.

5.Абдуллаев .Э.Исаев.Д. Кыргыз орфографиясынын эрежелери, Б.2013.

6.Абдуллаев.Э.Исаев.Д. Иматов А.Турсунов А.Кыргыз тили , Б. 2016.

7. Абдуллаев.Э. Мукамбаев Ж. Кыргыз диалектологиясынын очерки,Б.2014.

8.Ахматов Т,Мукамбеов Ж,Азыркы кыргыз тили.Фонетика, Лексика,Б.2015.

9.Ахметов Т,Давлетов С,Сартбоев.К,Иманалиев.С, Тил илимине киришүү,Б.2012.

10. Ахметов.Т,Өмүралиев.С. Кыргыз тили (Фонетика,Лексика),Б.1990.

11.Бекбоев .И. Тимофеев.А.И. Сабактын оптималдуу вариантын даярдап өткөрүүнүн методикасы,Б. 2010

12.Давлетов.С,Кудайбергенов.С, Азыркы кыргыз тили Морфологиясы,Б.2012

13.Давлетов С, Официалдуу иштиктүү стиль жана анын мектептерде окутуу,Б.2000

14.Дыйканов К. Кыргыз тилинин тарыхынан,Б.2005

15.Кыргыз тилинин таблицалары. Алматы 1990.

16.Кыргыз тилиндеги үндүүлөр, 2010.